

SPOROČILO ZA MEDIJE

VALICON OGLEDALO SLOVENIJE 2020 – II.

Epidemija prinaša večje premike v zaupanju državljanov v institucije in poklice. Mala slovenska podjetja ostajajo na vrhu najbolj zaupanja vrednih institucij, med poklici so to še vedno gasilci. Največji skok med institucijami je uspel zdravstvu, šolstvu, trgovinam in strankam opozicije, največ so izgubila tuja velika podjetja in predsednik republike. Med poklici največja rast zaupanja za novinarje in univerzitetne profesorje, največji padec za odvetnike.

Raziskava Ogledalo Slovenije meri zadovoljstvo prebivalcev s "splošnim stanjem" v Sloveniji, pričakovanja o nadaljnjem razvoju dogodkov, oceno osebne sreče in osebno razpoloženje glede prihodnosti. Zadnje meritev smo izvedli junija, po uradnem koncu epidemije, za institucije, ki so prišle do izraza v času epidemije, pa tudi v sredini aprila in konec maja, v okviru raziskave #Novanormalnost. Danes objavljamo drugi del rezultatov, rezultate za zaupanje v institucije in poklice, jutri sledi še poseben pogled na zaupanje v času epidemije.

ZAUPANJE V INSTITUCIJE

Ogledalo Slovenije spremlja stopnjo zaupanja v institucije in poklice. Zaupanje se meri na štiristopenjski lestvici, od »sploh ne zaupam« in »bolj ne zaupam«, do »bolj zaupam« in »zelo zaupam«. Stopnjo zaupanja dobimo s preprostim izračunom razlike med prvima in drugima dvema odgovoroma. **Positivna stopnja zaupanja tako pomeni, da je bil delež pozitivnih odgovorov (»bolj zaupam« in »zelo zaupam«) višji, in obratno.** Če bi vsi odgovorili, da nekomu zelo zaupajo, bi bila stopnja enaka 100, nasprotno bi veljajo, če bi vsi odgovorili, da nekomu sploh ne zaupajo, v tem primeru bi bila stopnja zaupanja - 100.

Glede na november 2019 je največ pridobilo zdravstvo (rast zaupanja +22), ki zdaj zaseda tretje mesto s stopnjo zaupanja 26. Decembra 2016 je imelo zdravstvo negativno stopnjo zaupanja -23, na pozitivno stran se je zaupanje povrnilo tekom leta 2019, **minula epidemija pa je očitno povrnila zaupanje na najvišjo raven po letu 2013**, ko je stopnja zaupanja znašala 29. Zdravstvo se je na tretje mesto povzpelo iz osmega mesta. **Podobno rast beleži tudi šolstvo**, ki si deli tretje mesto z zdravstvom, z rastjo +21, novembra 2019 sicer na šestem mestu. Iz devetega na šesto mesto pa so se **povzpele trgovine oz. trgovska podjetja**, s podobno visoko stopnjo rasti (+20) in stopnjo zaupanja 14. **Gre torej za tri, v času epidemije zelo pomembne institucije in organizacije, ki so si v tem času močno okrepile zaupanje med državljanji.** Enako visoko rast dosegajo **stranke opozicije** (+20, stopnja zaupanja sicer -40), nekoliko manj občutno, a vseeno še vedno zelo visoko rast pa dosegajo tudi **RTV Slovenija** (rast +16, stopnja zaupanja -18) ter **mediji nasploh** (rast +15, stopnja zaupanja -31). Seznam

institucij z opazno rastjo zaupanja zaključujejo **Evropska komisija** (stopnja zaupanja -29) **ter slovenska sodišča** (stopnja zaupanja -32), oboji z rastjo +10.

rang	Institucije in organizacije	Nov. 2019	Junij 2020	Razlika
1	Mala slovenska podjetja	50	53	+ 3
2	Podjetje, organizacija, v kateri delujete	42	36	- 6
3	Zdravstvo	4	26	+ 22
-	Šolstvo	5	26	+ 21
5	Policija	26	20	- 6
6	Trgovine / trgovska podjetja	- 6	14	+ 20
7	Velika slovenska podjetja	14	13	- 1
8	Vojska	19	9	- 10
9	Predsednik republike	4	- 13	- 17
10	RTV Slovenija	- 34	- 18	+ 16
11	Javna uprava	- 30	- 27	+ 3
12	Evropska komisija	- 39	- 29	+ 10
-	Banke	- 36	- 29	+ 7
14	Župani	- 28	- 30	- 2
15	Mediji	- 46	- 31	+ 15
16	Tuja velika podjetja	- 9	- 32	- 23
-	Sodišča	- 42	- 32	+ 10
18	Sindikati	- 34	- 32	+ 2
19	Stranke opozicije	- 60	- 40	+ 20
20	Vlada	- 55	- 55	n.s.
21	Cerkev	- 53	- 57	- 4
22	Stranke vladne koalicije	- 63	- 60	+ 3
23	Državni zbor	- 67	- 65	+ 2

Povprečno zaupanje v institucije se je v primerjavi s prejšnjo meritvijo izboljšalo za štiri točke (- 15) in se približuje najvišji izmerjeni iz prve polovice leta 2014. Najbolj zaupanja vredna ostajajo **mala slovenska podjetja** (stopnja zaupanja 53, +3) in **podjetja oz. organizacije, v katerih delujejo anketiranci** (stopnja zaupanja 36), ki pa so izgubile nekaj zaupanja (-6). Visoko pozicijo v zadnjih meritvah ohranjajo tudi **velika slovenska podjetja** (stopnja zaupanja 13, -1), medtem ko so **tuja velika podjetja največji porazenec tega obdobja** – stopnja zaupanja se je znižala za kar 23 točk in zdaj znaša -32. Tak padec verjetno lahko pripišemo predvsem odpuščanju delavcev v Gorenju. V primerjavi z novembrom 2019 je občutno padlo tudi zaupanje **v predsednika republike** (padec -17), **stopnja zaupanja je zdaj negativna in znaša -13**. Občutnejši padec beleži tudi vojska (-10). Vlada je edina institucija, pri kateri je rezultat popolnoma enak kot novembra 2019. Tudi sicer **deli političnega podsistema ohranjajo negativno podobo institucij z najnižjo stopnjo zaupanja** in zasedajo zadnjih pet mest, tudi stranke opozicije, navkljub občutni rasti, ostajajo globoko v negativnem polju (stopnja

zaupanja -40). Med štiri politične institucije na repu lestvice se je vrnila cerkev (stopnja zaupanja -57, -4), zadnji je Državi zbor (stopnja zaupanja -65). Osnovni odgovori zaupanja (glej Prilogo) razkrivajo, da **vladi »sploh ne zaupa« 49% vprašanih**, 28% jih prav tako »bolj ne zaupa«, medtem, ko »bolj zaupa« v vlado 15% vprašanih, **»zelo« pa jim zaupa 8% vprašanih** (stopnja zaupanja je tako negativna, -55).

ZAUPANJE V POKLICE

Med poklici so prva tri mesta tradicionalno rezervirana za gasilce, medicinske sestre in znanstvenike, z rahlim, a ne značilnim padcem stopnje zaupanja. Sledijo jim zdravniki, (mali) podjetniki in učitelji, pri čemer zdravniki in učitelji beležijo rast, podjetniki pa v približno enaki meri padec zaupanja. **Največja rast zaupanja je sicer tokrat uspela novinarjem, stopnja zaupanja je višja za 22 točk in znaša -18.** Enako rast dosegajo univerzitetni profesorji, pri katerih pa je potrebno dodati, da gre »le« za vrnitev na raven iz leta 2018 – v meritvi novembra 2019 so namreč zaradi takratnih afer izgubili zaupanje v približno takšni meri, kot so si ga zdaj povrnili. Rast dosegajo še občinski uradniki (+16), veseli pa nas tudi rast zaupanja v raziskovalce javnega mnenja (+11). Na dnu lestvice ostajajo prikovani politiki na splošno (stopnja zaupanja -88), vladni ministri (-67), državni uradniki (-55), duhovniki (-51) in direktorji (-50). **Največ zaupanja so sicer, glede na november 2019, izgubili odvetniki (razlika -16),** ki pa so se, podobno kot univerzitetni profesorji a v drugo smer, tudi zgolj vrnili na raven izpred dobrega pol leta. **Občutnejši padec zaupanja beležijo še vojaki (razlika -13), navadni človek z ulice (-11) ter umetniki (-10).**

rang	Poklici in posamezniki	Nov. 2019	Junij 2020	Razlika
1	Gasilci	92	88	- 4
2	Medicinske sestre	80	77	- 3
3	Znanstveniki	66	61	- 5
4	Zdravniki	49	56	+ 7
5	(Mali) podjetniki	52	45	- 7
6	Učitelji	35	44	+ 9
7	Navadni človek z ulice	43	32	- 11
8	Univerzitetni profesorji	9	31	+ 22
9	Vojaki	43	30	- 13
10	Policisti	32	29	- 3
11	Umetniki	27	17	- 10
12	Raziskovalci javnega mnenja	- 8	3	+ 11
13	TV voditelji	- 13	- 12	+ 1
14	Novinarji	- 40	- 18	+ 22
15	Občinski uradniki	- 45	- 29	+ 16
16	Odvetniki	- 15	- 31	- 16
17	Sindikalisti	- 39	- 32	+ 7
-	Sodniki	- 36	- 32	+ 4
-	Javni tožilci	- 37	- 32	+ 5
20	Direktorji	- 44	- 50	- 6
21	Duhovniki	- 46	- 51	- 5
22	Državni uradniki	- 49	- 55	- 6
23	Vladni ministri	- 70	- 67	+ 3
24	Politiki na splošno	- 87	- 88	- 1

###

Podatki o raziskavi

Raziskava je bila izvedena v okviru spletnega panela anketirancev Jazvem.si. Spletni panel Jazvem.si je največji spletni panel anketirancev v Sloveniji, katerega tri četrtine članov je bilo rekrutiranih s pomočjo verjetnostnega vzorčenja. Rezultati so reprezentativni za slovensko spletno populacijo od 18 do 75 let, po spolu, starosti, izobrazbi in regiji. Stopnja penetracije interneta v tej starosti na sploh v Sloveniji je 85%, višja od stopnje penetracije fiksne telefonije.

Čas anketiranja in velikost vzorca:

2019: 29.10.- 5.11.; n=875

2020: 12.- 15.6.; n=536

###

O družbi Valicon

Družba Valicon že od leta 1996 aktivno spremlja javno mnenje in dogajanja v družbenem okolju v Sloveniji (pred letom 2007 pod imenom CATI). V zadnjih letih smo v družbi Valicon posebno pozornost namenili graditvi spletnega panela anketirancev ter razvoju metod, s katerimi spremljamo razpoloženja državljanov oz. volivcev. Med temi velja omeniti t.i. »migration- poll« in »post- poll«, s katerimi smo že večkrat pojasnili nepričakovane zasuke v zadnjih dnevih pred volitvami. Raziskave Ogledalo Slovenije finančno ne podpira nobena zunanja organizacija ali posameznik.

Valicon je sicer ena od vodilnih družb za trženjsko svetovanje in raziskave na območju jugovzhodne Evrope. Valicon je specializiran za majhne trge, naročniku prilagojene rešitve, napredno metodologijo in poglobljen vpogled v naročnikovo področje delovanja. Osnovna dejavnost družbe je trženjsko svetovanje na podlagi trženjskih raziskav. Znanja in spretnosti zaposlenih segajo v discipline, kot so upravljanje z znamkami, svetovanje menedžmentu, inovacije, mediji, napovedovanje trendov, spletne strategije in data mining. Valicon svojim naročnikom že danes nudi svoje storitve na celotnem območju nekdanje Jugoslavije, preko izbranih partnerjev pa tudi v drugih državah jugovzhodne Evrope.

Več informacij:

Valicon d.o.o.

Kopitarjeva 2, Ljubljana

T. 01/ 420 49 00, 041 791 908 (Andraž Zorko, partner)

E. pr@valicon.net

W. www.valicon.net

TW.: @VALICONGROUP

PRILOGA – REZULTATI V OSNOVNI OBLIKI

»V KOLIKŠNI MERI ZAUPATE V...?«
(RAZVRŠČENE GLEDE NA SKUPNO STOPNJO ZAUPANJA)

Institucije in organizacije	sploh ne zaupam	bolj ne zaupam	bolj zaupam	zelo zaupam
Mala slovenska podjetja	2,9%	20,9%	65,7%	10,5%
Podjetje, organizacija, v kateri delujete	7,8%	24,0%	53,4%	14,8%
Zdravstvo	8,7%	28,3%	50,5%	12,5%
Šolstvo	7,0%	30,1%	52,7%	10,2%
Policija	9,6%	30,2%	48,2%	12,0%
Trgovine / trgovska podjetja	5,9%	36,9%	53,0%	4,2%
Velika slovenska podjetja	8,3%	35,3%	52,2%	4,1%
Vojska	14,9%	30,8%	45,8%	8,5%
Predsednik republike	30,2%	26,3%	36,8%	6,7%
RTV Slovenija	28,8%	30,2%	32,3%	8,7%
Javna uprava	20,2%	43,4%	33,8%	2,6%
Evropska komisija	20,0%	44,4%	33,0%	2,6%
Banke	19,3%	45,3%	34,6%	0,8%
Župani	18,9%	46,1%	32,5%	2,5%
Mediji	23,7%	41,7%	30,9%	3,7%
Tuja velika podjetja	18,9%	47,1%	32,7%	1,4%
Sodišča	28,7%	37,3%	32,2%	1,8%
Sindikati	23,1%	43,0%	30,1%	3,9%
Stranke opozicije	34,1%	36,0%	27,1%	2,8%
Vlada	49,1%	28,2%	14,8%	7,9%
Cerkev	48,3%	30,1%	18,2%	3,5%
Stranke vladne koalicije	47,0%	32,9%	15,6%	4,5%
Državni zbor	37,1%	45,3%	16,5%	1,0%

»V KOLIKŠNI MERI ZAUPATE...?«

(RAZVRŠČENI GLEDE NA SKUPNO STOPNJO ZAUPANJA)

Poklici in posamezniki	sploh ne zaupam	bolj ne zaupam	bolj zaupam	zelo zaupam
Gasilcem	2,1%	3,8%	28,9%	65,1%
Medicinskim sestram	2,5%	9,2%	48,3%	40,0%
Znanstvenikom	3,8%	15,8%	55,7%	24,8%
Zdravnikom	4,7%	17,5%	51,1%	26,8%
(Malim) podjetnikom	4,1%	23,4%	61,3%	11,1%
Učiteljem	5,9%	21,9%	57,1%	15,1%
Navadnemu človeku z ulice	6,8%	27,1%	53,5%	12,5%
Univerzitetnim profesorjem	6,7%	27,9%	54,2%	11,2%
Vojakom	8,8%	26,3%	51,3%	13,5%
Policistom	7,5%	28,1%	50,5%	13,9%
Umetnikom	13,3%	28,1%	50,4%	8,3%
Raziskovalcem javnega mnenja	11,2%	37,4%	47,4%	4,1%
TV voditeljem	15,3%	41,0%	38,2%	5,6%
Novinarjem	19,7%	39,3%	35,1%	5,9%
Občinskim uradnikom	19,0%	45,6%	33,9%	1,4%
Odvetnikom	23,0%	42,6%	31,2%	3,1%
Sindikalistom	24,9%	41,1%	30,0%	4,0%
Sodnikom	24,3%	41,8%	31,1%	2,8%
Javnim tožilcem	23,0%	43,2%	30,9%	2,9%
Direktorjem	22,2%	52,9%	23,7%	1,3%
Duhovnikom	41,4%	34,0%	21,3%	3,2%
Državnim uradnikom	24,5%	53,2%	21,2%	1,1%
Vladnim ministrom	44,8%	38,5%	14,0%	2,6%
Politikom na splošno	49,0%	45,2%	5,1%	0,7%